

HERKES OKUSUN

Türkiye'deki büyük yayınevlerinin çoğu kadınlar tarafından yönetiliyor... Hangi kitabın okunacağına onlar karar veriyor. İşte huzurlarımızda 'kitabın tanrıçaları'

Başta Meclis olmak üzere Türkiye'nin pek çok yerinde kadınlar hak ettikleri oranda temsil edilemiyorlar. Yayınevlerindeyse durum tam tersi. Her yıl milyonlarca kitap yayımlayan İş Bankası, Yapı Kredi, Doğan Kitap, Everest, Timaş, **Gümüşçi** ve Can Yayınları gibi sektörün büyüklerini kadınlar yönetiyor. Kısacası her başarılı kitabın arkasında bir kadın var. Okur sayısında da kadınlar erkeklerin bir hayli önünde.

Gülden AYDIN

Sayfa 10-11

Yayınevlerini kadınlar yönetiyor

PAZAR
HAZİNE

Tülay Güngen
(Yapı Kredi Kültür
Yayıncılık Genel
Müdürü)

Emine Eroğlu
(Timaş
Yayıncılık
Genel Yayın
Yönetmeni)

Sırma Köksal
(Everest Yayınları
Genel Yayın
Yönetmeni)

**Deniz Yüce
Başarır**
(Doğan
Kitap Yayın
Direktörü)

Rengin Karan
(İş Bankası Kültür
Yayıncılık Genel
Koordinatörü)

Müren Beykan
(Günışığı Kitaplığı
Yayın Yönetmeni)

■ Her yıl milyonlarca kitap yayımlayan İş Bankası, Yapı Kredi, Doğan Kitap, Everest, Timaş, Günışığı, Can Yayınları gibi sektörün en büyüklerinin sorumluluğu onların ellerinde. Okura ulaştırılan başarılı kitapların arkasında hep onlar var.

**Gülben
AYDIN**

Zeynep Çağlıoğlu
(Can Yayınları
Genel Yayın
Yönetmeni)

Türkiye'de medyayı erkekler yönetiyor. Ama yayınevlerinde durum tam tersi. Her yıl yüzlerce kitap yayımlayan, dünya ve Türk edebiyatının en önemli eserlerini okurla buluşturan yayınevlerini kadınlar yönetiyor. Doğan

Kitap, Everest, **Günışığı**, İş Bankası Kültür, Timaş, Yapı Kredi, Metis, Tan, Oğlak ve Can Yayınları... Onlardan yedisizle konuştuk

Bu göreve tesadüfen gelmedik

EMİNE EROĞLU
(TİMAŞ YAYINLARI GENEL YAYIN YÖNETMENİ)

Timaş'ın ve belli başlı yayınevlerinin yönetmenlerinin kadın oluşunu tesadüfle izah etmek mümkün değil. Yaptığımız için doğasıyla kadının doğası arasındaki uyum, bu imkân hazırlıyor. İşimizi erkekleşmeden, yaradılış orselenmeden yapabiliyoruz de bunun kanıtı. Kadının doğasında bulunan detayları önemsemeye, aynı anda birçok işi yapabileme, tahammül, sabır, heyecan; hepsi yaptığımız için gerekleri üzerinden de okunabilecek şeyler. Edvinsson'ın 'Şirket Boylamı' kitabında söylediği gibi değer yaratmanın doğası,

fiziksel den cisimsizce doğru kayıyor. Bu paradigma değişikliği, kadını entelektüel hayata çekiyor. Kadının doğurganlığı, anaçlığı üzerinde de duralmalı. Zira yayın yönetimi, entelektüel bir sermaye ve yazar yönetimi aynı zamanda. Onca yazarın bir yayınevi çatısı altında bir arada tutmak, onlara kaç yıldızlı olursa olsun bir otel nesnellığı değil, kendilerini ait hissedebilecekleri bir ev doğallığı vaat etmek, annelik üzerinden çok daha kolay kotarılan bir şey. Yazarlar özel insanlar, bin bir hale bürünebilirler. Onları rahatlatmak, memnun ve razı etmek gerek.

Edebiyat eğitimi aldı. Üç yıl Rusya'da öğretim görevlisi olarak çalıştı. Yayıncılık, akademik kariyere ağır bastığı için doktorasını yarıda bıraktı. 11 yıl önce Timaş Yayınları'nda çalışmaya başladı. Redaktör ve editörlükten sonra dokuz yıldır yayın yönetmenliği yapıyor.

Kitapların tanrıçaları

Soldan sağa: Rengin Karan (İş Bankası Kültür Yayınları), Müren Beykan (Günışığı Kitaplığı), Sırma Köksal (Everest Yayınları), Deniz Yüce Başarır (Doğan Kitap), Emine Eroğlu (Timaş Yayınları), Tülay Güngen (Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık), Zeynep Çağlıyor (Can Yayınları)

Yabancılar Türkiye'deki coşkuyu soruyor

DENİZ YÜCE BAŞARIR (DOĞAN KİTAP YAYIN DİREKTÖRÜ)

Doğan Kitap'ta yedi editörümüzün beşi kadın. Genel müdürümüz de kadın. Okurların da çoğu kadın. Bu, istatistiklerle de kanıtlanmış bir durum. Özellikle kurgu eseri daha çok okuyorlar. Erkekler kitapta gerçekleri tercih ediyorlar. İnceleme araştırma, biyografi, tarih okuyorlar. Kadınların hayal dünyasında yaşama eğilimi daha yüksek. Ama tabii yazarlarda böyle bir ağırlık gözlenmiyor. Sanırım yaratmak

Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü mezunu. Doğan Kitap'a, 2003'te editör olarak çalışıp ayrıldıktan sonra 2009'da yayın direktörü olarak döndü.

kurması önemli. Kadın ya da erkek geniş bakmak, herkesi dinlemek ama çabuk karar vermek, sorunlara çözümcü olmak gibi özellikleri gerektiriyor. Son beş yılda yayıncılık çok hızlandı. Kitabın okunmadığından

biraz kendini ortaya koymak. Türkiye'de kadınların kendini ortaya koyması zaman istiyor. Zamanla kadın yazarların sayısı da artacak. Kadın bastırılmış, geri planda kalmış. Yaratım da kendini ortaya koymak, açmakla ilgili. Neden yayınevlerinde daha çok kadınlar çalışıyor? Çünkü kadınlar aracı

yakınız ama dünyadaki yayınlar Türkiye'ye çok çabuk ulaşıyor. Bu olumluluklar bazen olumsuzlukları da getiriyor. Kitabevlerinde klasikleri bulmamız zorlaşabiliyor. Herkes koştan kitaplar peşinde, kitabevleri çok satan kitaplarla kaplı. Bunun iyi yönü, demek birileri de okuyor. Onlar bir gün klasikleri de okuyabilirler.

Başarının arkasında estetik bakış var

RENGİN KARAN (İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI GENEL KOORDİNATÖRÜ)

Edebiyat dünyasına kadınlar çok da hakim diyemeyiz. Bir erkek egemenliği var gibi. Örneğin bizim yayınevinde 10 editörün dördü kadın. Ama yayınevi çalışanlarında durum yanı yarıya.

Edebiyatta kadın yazarlar etkin değil. Ama kadını okurlar, edebiyata daha meraklı. Erkeklerin yazdığı kitapları daha çok okuyorlar. Bir erkeğe şir sevdirmek zordur. Ama bütün kadınlar şiri sever. Bugün Atilla İlhan şiri bilmeyen bir kadın düşünmüyorum. Kadınlar birçok konuda daha titiz ve detaycı. Yayıncılık da detaycılığ, titizliği gerektiren bir sektör. Estetik açıdan da kadının bakış açısı farklı. Düzelti, redaksiyon, çeviride kadının daha dikkatli. Onların doğasında var. Yayıncılık fazla hata kabul etmiyor. Yanlışın geri döndüğü çok kötü

TED Ankara Koleji ve Gazi Üniversitesi İngilizce Bölümü mezunu. İş Bankası Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nden emekli oldu. 2000'de Kültür Yayınları Genel Koordinatörlüğü'ne getirildi.

2006'da, "Hasan Ali Klasikleri" adlı 160 başlıklı diziyi başladık. Üstelik tüm kitaplar, kendi orijinal dilinden çevriliyor yayınevimizde. İş Bankası adını taşımak baş başına destek. Çok kâr edin, deniyor ama kendi yağmızla kavrulmamız, zarar etmememiz isteniyor.

Kadınlığımı bastırmanın veya öne çıkarmam gerektiği

TÜLAY GÜNGEN (YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK GENEL MÜDÜRÜ)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık'ta faaliyetlerinde edebiyat bir bölümü oluşturuyor. Sergiler ve konferans, panel gibi etkinliklerimizin yanı sıra, yayıncılıkta tarih, sanat, felsefe ve çocuk alanlarında da çok önemli eserler yayımlıyoruz. Çalışma alanım bunların hepsini kapsıyor. Bir ekibiz ve kültür sanat yaşamını zenginleştirmeyi, sanatseverleri çağa, nitelikli, farklı sanat olaylarıyla buluşturmaya ve kültür sanat dünyasını daha yaygın bir çevreye taşımaya amaçlıyoruz. Kadın-erkek çalışan sayısı eşit. Bu işi yapmanın nedeni, diğer işlerde olduğu gibi bilgi, yetkinlik, üretkenlik, severek yapma ve çalışkanlık. Kadına özel bir iş olduğunu düşünmüyorum. Boş bir alan olduğu için burada kadınların çoğaldığını da kesinlikle düşünmüyorum. Genel

Mühendis kökenli. 1994'ten itibaren Yapı Kredi Bankası'nda teknik konularda yöneticiydi. Sanata ve kitaba ilgisi nedeniyle 2004'te Yapı Kredi Kültür Sanat yönetimine girdi. 2008'de müdür oldu.

yayın yönetmenimiz erkek, yayın koordinatörümüz kadın. Benim etrafımdaki örnekler o kadar eşit ki. Kadınların titizliğinden, aynı anda birden fazla şeyi yönetip ortaya iyi işler çıkarabildiğine çok eminim, bunu görüyorum.

ama işyerimizde erkek ve kadın editörler arasında belirgin bir fark görmüyorum. Erkekler de aynı titizliği gösteriyor. Bu insanlar Türkiye'de de dünyada da çok değil. Kadınların artışı, aynı anda birçok işi yapabileme, daha ince düşünme, ayrıntılara dikkat etme ve

ayrıntıların neresinin önemli olduğunu görebilmeden gelen, olaylara bütün olarak ve daha insanlık bakabilmeleri. İşlerimizde erkek gibi davranmak gerekmiyor. Ben çok şanslıyım. Hiçbir zaman kadınlığımı bastırmanın ya da öne çıkarmam gerektiği. Yanımdaki kadınmış, erkekmiş; fark etmedi.

Şaşırmanın, okurun da yüzde 70'i kadın

ZEYNEP ÇAĞLIYOR (CAN YAYINLARI GENEL YAYIN YÖNETMENİ)

Okurumuzun çoğu kadın. Dünyada da edebiyat okurunun yüzde 70'i kadın. Yayıncı, yazar, çevirmen ve eleştirmen için kadın okur ölçü. Araştırma, tarih, siyasi, sosyolojik ya da bilimsel kitaplarda erkek okur ön planda. Can gibi edebiyatı misyon edinen bir yayınevi için kadın okur çok önemli. İşin başında da kadınların olması tesadüf değil, şartıymıyor. Bizim işimiz ancak çok iyi paslaşıp paylaşabilen, çok kolay edimlenebilen, farklı görüşleri barındıran bir ekip işi. Buna yürekle inanırım ve çok özen gösteririm. Sadece editöryal kadronun ötesinde yayınevimizin tüm çalışanları bu ekibin bir parçası. Edebiyat bir sırça köşk, hep beraber yaratıyoruz. Önce kendimiz sonra da yayın dünyasını

Üç yıldır Can Yayınları Genel Yayın Yönetmeni. Gazeteci bir aileden geliyor. Yüksek mimar ama hep kitap ve yazının içindeydi. 1997'den bu yana yayınevi yöneticisi

ve okuru inandırıyoruz. Editörler dahil tüm ekibe kadınlar çoğunlukta. Çok vasıflı insanların mütevazı koşullarda çalıştığı bir iş alanındayız. Kadınların çoğunlukta olmasının bir nedeni de bu. Erkekler hayatlarını kazanabilecek ve toplumsal hiyerarşide kendilerine bir tanım getirebilmek için daha canhıraş mücadeleler içinde oluyor. Biz kadın erkek ayrımının pek farkına varmayız. Çalışanlarımızı işine bağlılığı, becerileri ve itinasıyla ölçeriz. Kitap satışlarında artış var. Ama nitelikli kitaba mı ilgi var, seçici davranmak ya da inatlaşmak doğru değil. Bugün daha kolay olam okur, yarın bir adım ötesine geçer, onun çocuğu da evde kitap görenek daha niteliklisine varır.

Erkeğin pasif gördüğü bir alandayız

SIRMA KÖKSAL (EVEREST YAYINLARI YAYIN YÖNETMENİ)

Felsefe eğitimi aldı. Annesi yazar Ayhan Boztrat, dedesi yayıncı İsmail Hakkı Talas. Aile mesleğini seçmesini "dibine düşmüş ammut" olarak yorumluyor.

Türkiye genelinde, yayınevlerinde kadın yönetici fazla değil. Büyük ve kalburüstü yayınevlerini kadınlar yönetiyor. Rastlantı olduğunu düşünüyorum. Kadın yönetici bulalım, diye kimsenin çaba harcadığını sanmıyorum. Çeşitli etkiler var. Kadınlar, erkeklerin pasif gördüğü okuma işine daha meraklı. "Türkiye'de kitaptan para kazanılmaz, bunlar boş işler. Bu işi bohemler ya da mirasçyediler yapar" diye düşünülüyor. Erkeklerin

yayıncılığı seçmemesinin nedeni, belki ekonomik kaygılardan. Bölgesi bir entelektüel işte kadın erkek ayrımı yapılmaz. Yayınevi sahiplerinin büyük çoğunluğunun erkek olduğunu da unutmayalım. Bu toplumda kadın olduğumuz için hep ikinci kategoriden başlıyoruz hayata. Kendi yerimizi ve kimliğimizi sorgulamaya yönelik bir kafa ile bakmaya başlıyoruz. Kitaplar da kadına ufuk açıyor. Erkekler de zor bir dünyada yaşıyor ama çözüm aradığımız alanlar farklı.

Günışığı'nın üç kadın kurucusundan Müren Beykan, mimar ve arkeoloji doktoru. İTÜ yıllarından beri yayıncılığın içinde. 2000'ün üzerindeki çocuk kitabı yayıncıdadır

Bizi çoğunluk yapan ayrıntıyla düşünülüşümüz

MÜREN BEYKAN (GÜNİŞIĞI KİTAPLIĞI YAYIN YÖNETMENİ)

Biz kadınlar ayrıntıya çok düşkünüz. Edebiyat dünyasında da çoğunlukta olmamızın sebebi bu olabilir. Ayrıntıda çalışmaya gösteriyoruz çünkü. Yönetici olmamızıya tesadüfe bağlıyorum. Birlikte çalıştığımız arkadaşlarımızla, hangi cinsten olduğumu fark etmeden bir araya geliyoruz. Belki biz kadınlar insan ilişkilerinde daha ahenkliyiz, bunda fark yaratıyoruz. Edebiyat dünyası, kadının erkeğin en ahenkli ve birlikte üretmekten en zevk aldığı bir alan. Kimsenin

hakkını yememek lazım. Kadın-erkek fedakarca çalışıyoruz, birlikte üretmekten zevk alıyoruz. Çocuklar için en iyisini seçmek için çok tepiniyorsak evet, bu bizim kadın tarafımız. Ama yazarlarımızda da cinsiyet ayrımı yapmıyoruz. Butik bir yayıneviyiz. Üç ortak, seçtiğimiz kitaplara bakınca, evet, bu da bizim kadın tarafımız. Çocuklar güzel görmezse, güzel talep etmez. Yazar ve çizimlerle çocuklara güzel sunuyoruz ki dünyayı daha iyi algılasınlar.